

Henk van der Reijden

Hendrik Willem (Henk) van der Reijden wordt geboren in Leiden op 29 februari 1920. Hij was de zoon van Gerardus Adrianus van der Reijden en Jacoba Hendrika Christina de Vos. Henk heeft een 16 jaar oudere broer Jan, een broer Gerard en een zus Leni.

Hij is scout in Leiden en neemt deel aan de Wereld Jamboree in Vogelenzang in 1937, niet al te ver van Leiden.

Henk besluit om net als zijn broer bij de Marine te gaan. Op 1 november 1937, 17 jaar oud, begint hij als stoker 3e klasse op het logement- en opleidingsschip van Speijk. Hij wordt later overgeplaatst naar de lichte kruiser Hr. Ms. Sumatra en het Batterijschip IJmuiden, de voormalige Hr.Ms. Jacob van Heemskerck. Het plan was dat hij in december 1939 naar Nederlands Indië zou gaan, maar door de oorlogsdreiging wordt besloten niet te vertrekken. Uiteindelijk vertrekt Henk met de Johan van Oldebarnevelt op 30 december 1939 van Genua naar Indië.

Henk wordt geplaatst op de mijnenlegger Hr. Ms. Gouden Leeuw, waar hij uiteindelijk stoker-olieman is. Het schip legt van september 1939 tot januari 1942 mijnen bij Balikpapan en Tarakan op Borneo en bij Soerabaja.

Op 7 december 1941 begint met de Japanse aanval op Pearl Harbor de oorlog in de Pacific. In februari en begin maart 1942 legt de Gouden Leeuw nog mijnen. Na de overgave van het KNIL mogen commandanten van een aantal oppervlakteschepen zelf besluiten of ze met hun schip willen uitwijken, of het schip willen vernietigen en met hun bemanning onder bevel van de landmacht de strijd voort willen zetten. De commandant van de Gouden Leeuw ziet geen mogelijkheid meer om met zijn langzame schip te ontkomen naar Australië of Ceylon. Hij besluit het schip niet onbeschadigd in handen van de vijand te laten vallen en besluit het schip op 7 maart 1942 tot zinken te brengen op de rede van Soerabaja. Henk raakt in Japanse krijgsgevangenschap en wordt tewerkgesteld aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject

te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Henk werd onder andere tewerkgesteld in kamp Kuima. Daar overlijdt hij op 13 oktober 1943, slechts 23 jaar oud. In de familie gaat het verhaal dat hij zich bij een ontsnapingspoging verwond zou hebben aan prikkeldraad dat door de Japanners met gif was gesmeerd. De wond raakt geïnfecteerd, en door de erbarmelijke omstandigheden en gebrek aan medische behandeling heeft dit een fatale afloop.

Henk werd in eerste instantie begraven bij het kamp. Later is hij herbegraven op het Kanchanaburi War Cemetery in Thailand. Op de grafsteen is zijn naam verkeerd gespeld (met een "y"), en de "2" van februari ontbreekt in zijn geboortedatum.

Meer informatie

[Hendrik Willem van der Reijden | Oorlogsgravenstichting](#)

[Hendrik Willem van der Reijden | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[Microsoft Word - HW vd Reijden_OGS \(ams3.cdn.digitaloceanspaces.com\)](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.